

ACCOUNTANTSVERSLAG 2019

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Aan het algemeen bestuur van de
gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio
Midden- en West-Brabant
t.a.v. de heer R. Verwiel
Postbus 3208
5003 DE TILBURG

Onderwerp:

Accountantsverslag 2019

Datum:

27 maart 2020

Kenmerk:

312019006.20.080

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2019 van uw gemeenschappelijke regeling afgerond. De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 19 maart 2020 hebben wij een aantal controlebevindingen reeds besproken met uw algemeen directeur en uw controller en op 25 maart 2020 met de portefeuillehouder Financiën.

Bij de jaarrekening 2019 hebben wij op 27 maart 2019 een goedkeurende controleverklaring afgegeven, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2019. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en het management.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

W. Kalkman RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Wouter Kalkman

Tel: 06 21272977

Arjan Sallehart

Tel: 06 15092694

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij.....	2
2. Financiële positie en resultaat	6
3. Bevindingen eindejaarscontrole	9
4. Interne beheersing.....	13
5. Overige aangelegenheden.....	16

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 23 juli 2019 (kenmerk 312019006.19.221) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en de beleidsregels toepassing Wet normering topinkomens (WNT).

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het vastgestelde controleprotocol

De wijze waarop wij de materialiteit bepaald hebben, sluit aan op het door het algemeen bestuur (op 30 januari 2020) vastgestelde Controleprotocol Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant 2019. De maximaal toe te passen marges voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (het Bado). In het controleprotocol heeft u geen lagere marges vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. De bij onze controle van de jaarrekening 2019 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen derhalve:

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 890.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 2.670.000

Het algemeen bestuur heeft in het controleprotocol de rapporteringstolerantie vastgesteld op € 890.000.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2019 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan besteden.

- Voorzieningen (groot onderhoud) vanwege het schattingselement en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheden.
- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die het management heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen of in het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw gemeenschappelijke regeling.
- Opbrengstverantwoording van materiële opbrengststromen, dat zijn de bijdragen van de gemeenten voor basistaken en intekentaken, en de overige opbrengsten.
- Overdracht van activiteiten, vaste activa en contracten aan de Landelijke Meldkamersamenwerking.
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Betaalproces, vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Verantwoording WNT (vanwege de complexe wet- en regelgeving).

Het inschatten als significant risico is inherent aan deze posten en is niet direct een gevolg van verwachte leemten in de interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling. Ook is sprake van inschattingen van bruto risico's, alvorens eventuele beheersmaatregelen zijn genomen.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor de bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons bij de controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar het hoofdstuk 'belangrijke bevindingen'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk "interne beheersing".

De baten en lasten, alsmede balansmutaties, zijn rechtmatig

Op basis van uw controleprotocol en normenkader hebben wij de naleving van het financieel rechtmatigheidskader voor uw gemeenschappelijke regeling gecontroleerd. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Op het programma Veiligheid is geen sprake van een overschrijding van de begroting (lasten). Op het onderdeel Overhead is daarentegen wel sprake van een overschrijving van de lasten ten opzichte van de begroting. Zie verder onderdeel Begrotingsrechtmatigheid. Er is geen sprake van rechtmatigheidsfouten die doorwerken in ons rechtmatigheidsoordeel.

Onze conclusie is dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig zijn weergegeven in de jaarrekening 2019.

De jaarrekening voldoet aan het BBV

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant zijn uiteengezet in hoofdstuk 4 van de jaarstukken 2019 in 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling'. In de jaarrekening 2019 hebben zich ten opzichte van 2018 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen voor de baten en lasten en/of de financiële positie van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het BBV (Besluit begroting en verantwoording).

Geen geïdentificeerde materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn derhalve niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

Goedkeurende controleverklaring

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2019 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant een getrouw beeld geeft van het eigen vermogen op 31 december 2019 en het resultaat over 2019. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 januari 2020). Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de leden van het algemeen bestuur ondertekend exemplaar van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

In de controleverklaring hebben wij een paragraaf opgenomen waarin wij de nadruk leggen op de in paragraaf 5.1 (Gebeurtenissen na balansdatum) opgenomen uiteenzetting van het dagelijks bestuur over de mogelijke financiële impact voor de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant van de uitbraak van het Coronavirus. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw gemeenschappelijke regeling neemt in absolute zin toe

In het BBV ende verslaggevingsregels voor gemeenschappelijke regelingen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen (dat bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves) worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2019 bedraagt € 716.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 83.000 aan de reserves toegevoegd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2019 € 633.000 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2019	2018
Eigen vermogen per 1 januari	18.582	23.717
Uitkering aan de deelnemende gemeenten	1.242	6.910
	17.340	16.807
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 431	51
Gerealiseerd resultaat	2.622	1.724
Totaal ('gerealiseerd saldo van baten en lasten')	2.191	1.775
Eigen vermogen per 31 december	19.531	18.582

De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de stortingen in en onttrekkingen uit de reserves, in overeenstemming met de besluiten van uw algemeen bestuur.

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2019 circa 33% van het balanstotaal (2018: 21% van het balanstotaal). In paragraaf 5.2 van de jaarrekening geeft het dagelijks bestuur een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen over het jaar 2019. Wij verwijzen u naar deze toelichting.

Resultaat 2019 is beïnvloed door reservemutatie(s)

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming.

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten	83.282	
Totale lasten	81.091	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		2.191
Af: stortingen in reserves	7.948	
Bij: onttrekkingen aan reserves	8.379	
Saldo mutaties reserves		431
Gerealiseerd resultaat		2.622

Concreet betekent dit voor uw gemeenschappelijke regeling het volgende:

De exploitatie over 2019 laat een voordelig gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten van € 2.191.000 zien, ten opzichte van een begroot (na wijziging) saldo van € 1.328.000 nadelig. Dit is een voordeel van € 3.519.000. Het gerealiseerde resultaat ad € 2.622.000 is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard.

Het dagelijks bestuur kwalificeert het weerstandsvermogen als toereikend om de onderkende risico's af te kunnen dekken

Het voordelige exploitatieresultaat 2019 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het inzicht in de reguliere baten en lasten is van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is eveneens inzicht in de incidentele baten en lasten gegeven (hoofdstuk 4.6 van de jaarrekening). Korthedshalve verwijzen wij u naar deze uiteenzetting.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit heeft het dagelijks bestuur bepaald op € 1.612.000, zijnde de bestemmingsreserve Exploitatieresultaat van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (2018 € 1.438.000). De beschikbare weerstandscapaciteit is derhalve gestegen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het dagelijks bestuur een opsomming gegeven van ingeschatte risico's. Deze cumuleren voor 2019 tot een bedrag van € 2.975.000 (2018: € 2.750.000). Op basis van deze kwantificering is het beschikbare weerstandsvermogen 0,54. In uw begroting 2019 ligt vast dat de weerstandscapaciteit beperkt is door het ontbreken van een algemene reserve en dat elke deelnemende gemeente een algemene reserve aanhoudt die onder andere is bestemd voor de risico's die voortvloeien uit uw gemeenschappelijke regeling. Uw beleid is derhalve dat de ratio in principe 0,00 is.

Ten opzichte van 2018 is sprake van een stijging van de gekwantificeerde risico's (in 2018 ten op zicht van 2017 was sprake van een daling). Wij verwijzen u voor de onderkende risico's en de kwantificering daarvan naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Overigens merken wij hierbij op dat deze cijfers niet aan accountantscontrole of een beoordelingsopdracht zijn onderworpen.

Voor meer gedetailleerde informatie over uw weerstandspositie verwijzen wij u naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van uw jaarstukken 2019 (hoofdstuk 3.1 van het jaarverslag).

Overigens verwijzen wij u naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" (3.4), waar uw veiligheidsregio de onzekerheden rondom de impact van de coronacrisis nader heeft toegelicht.

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Risico op onrechtmatige Europese aanbestedingen is aanwezig

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden constateren wij dat uw organisatie aandacht heeft voor Europese aanbestedingen, maar dat u verbetering moet aanbrengen in de onderbouwing en motivatie vooraf aan keuze van de aanbestedingswijze. Zo constateren wij in diverse inkoopdossiers dat er geen sprake is van gedegen begrotingen en uitgeschreven motivering van de inkoopstrategie.

De opzet van de analyse op inkooprechtmatigheid met behulp van Power BI is op zichzelf een uitstekende tool, maar de analyse vanuit Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant is mager en niet altijd juist. Zo constateren wij dat onjuiste CPV- codes zijn ingevuld, Tendered-nummers niet altijd werken en dat begrote bedragen niet aansluiten op onderliggende documentatie. Ook is initieel niet alle informatie opgeleverd die benodigd was voor het juist beoordelen van diverse casussen. Hierin zien wij een rol voor uw medewerkers VIC, die nu enkel op de achtergrond betrokken zijn geweest.

U heeft ter onderbouwing van een aantal casussen tevens een externe deskundige ingehuurd. Deze deskundige heeft voldoende argumenten aangeleverd om deze casussen uiteindelijk als rechtmatig te beoordelen. Wij adviseren u kennis te nemen van de onderbouwingen van de deskundige en deze voortaan voorafgaand vast te leggen in het inkoopdossier.

Uiteindelijk hebben wij 1 opdracht als onrechtmatig beoordeeld van circa € 32.000. Het betreft een opdracht inzake de levering van brandstoffen. Hierbij is voor een gedeelte van het jaar onterecht niet Europees aanbesteed. De ontvangen facturen gaan over overlappende periodes en op de factuur is geen duidelijk onderscheid in de periode van levering aangebracht. Om deze reden is hier sprake van een onzekerheid in de controle. Wij adviseren u om de looptijd van contracten actief te monitoren en tijdig te starten met nieuwe aanbestedingsperiodes.

Tot slot constateert de extern deskundige dat in 1 geval sprake is van een incompleet inkoopdossier. Wij adviseren u om uw inkoopdossiers op orde te brengen. Niet alleen voor dat dossier, maar wij stellen voor om op basis van een risicoanalyse ook andere dossiers daar bij te betrekken.

Bijdrage van het Rijk voor spanningstester 25 KV (HSL) aangepast

Naar aanleiding van de controle hebben wij samen met u geconstateerd dat de bijdrage van het Rijk voor de spanningstester 25 KV moest worden gecorrigeerd. Deze bijdrage, die als lumpsum was verstrekt met als doel specifieke activiteiten te ontplooiën, stond tot en met 2018 op de balans als een vooruit ontvangen bijdrage. Op basis van een uitspraak van de Commissie BBV (januari 2019) dient deze bijdrage vrij te vallen in het resultaat. Het gaat om een bedrag van € 637.000. Het algemeen bestuur kan besluiten bij het vaststellen van de jaarstukken om dit extra voordeel in een bestemmingsreserve te storten om in de komende jaren dekking te hebben voor deze activiteiten.

Begrotingsrechtmatigheid is adequaat toegelicht in de jaarrekening

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moet door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota van de Commissie BBV. Een belangrijk uitgangspunt is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneideregelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant.

In die gevallen dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden afgegeven. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat het algemeen bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig en tellen mee in het oordeel van de accountant. Dit is bij de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant overigens niet aan de orde.

Begrotingsafwijkingen werken niet door in de controleverklaring

In totaal heeft uw gemeenschappelijke regeling € 89,7 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover € 89,0 miljoen aan werkelijke lasten in 2019. Dit is in totaal een onderschrijding van € 0,7 miljoen (0,7%). Aan baten had uw gemeenschappelijke regeling een bedrag van eveneens € 89,7 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 91,7 miljoen aan werkelijke baten in 2019. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 2,0 miljoen (2,2%). Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten komt daarmee op € 2,2 miljoen voordelig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen op het niveau waarop het algemeen bestuur de begroting autoriseert. In uw geval is dat op programmaniveau, waarbij sprake is van 1 programma (Veiligheid). Over het jaar 2019 is op het programma Veiligheid geen sprake van een overschrijding van de geraamde lasten, zodat derhalve geen sprake is van een doorwerkend effect op ons accountantsoordeel. Op het onderdeel Overhead is sprake van een overschrijding van € 374.000. Voor een nadere toelichting op dit verschil verwijzen wij u naar de verschillenanalyse in de toelichting op de staat van baten en lasten.

De begrotingsrechtmatigheid omvat ook de overschrijdingen op investeringskredieten. Deze hebben zich in 2019 niet voorgedaan, dan wel deze zijn tijdig gemeld bij het algemeen bestuur (via de commissie Middelen).

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de toelichtingen die zijn opgenomen in onderdeel hoofdstuk 4.4.2 in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Geen sprake van te betalen vennootschapsbelasting

Uitgangspunt in uw jaarrekening is dat sprake is van activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht vallen (detachering en advisering aan niet gelieerde derden). Voor 2018 en 2019 verwacht u een beperkt nadelig fiscaal resultaat. Het dagelijks bestuur verwacht dat over 2018 en 2019 geen sprake zal zijn van een plicht tot het betalen van vennootschapsbelasting, zodat geen post “te betalen vennootschapsbelasting” in de jaarrekening is opgenomen. De fiscale positie is overigens niet toegelicht in de jaarstukken. Wij adviseren u een toelichting op de vennootschapsbelastingplicht op te nemen.

Totdat duidelijk is wat het standpunt van de belastingdienst is ten aanzien van uw aangiften, bestaat het risico dat u alsnog wordt geconfronteerd met een vennootschapsbelastinglast. Naar uw (en onze) verwachting zal dit geen materiële last zijn.

Overigens wijzen wij u erop dat u bij nieuwe en gewijzigde activiteiten dit standpunt moet actualiseren.

WNT verantwoording en anticumulatie bepaling WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Wij hebben de juistheid en volledigheid van de WNT toelichting zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen. In 2019 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Geen fouten en onzekerheden met betrekking tot de SiSa-bijlage

Met ingang van boekjaar 2018 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in het WNT controleprotocol opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht. De naleving van de anticumulatiebepaling maakt derhalve geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2019 onder SiSa vallen. Wij doen dit met een tabel, die ook opgenomen moet worden als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A2 (JenV)	Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Strekking getrouwheid: goedkeurend.
Strekking rechtmatigheid: goedkeurend.

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim- controle

In onze managementletter van 29 oktober 2019 hebben wij het dagelijks bestuur geïnformeerd over onze bevindingen en aanbevelingen gegeven om de financiële bedrijfsvoering verder te verbeteren. De kernboodschappen uit onze interim-controle 2019 die de interne beheersing raken zijn:

Invoering rechtmatigheids-verantwoording – zorg dat u op koers blijft!

De huidige transitie die u doormaakt op het gebied van interne beheersing, kan naar onze mening een belangrijke rol spelen bij het opstellen van het plan van aanpak en de doorontwikkeling van de eigen organisatie. Uw organisatie heeft met het vaststellen van de notitie “Voorsorteren wetswijziging rechtmatigheid 2021” in maart 2019 al de eerste belangrijke stappen gezet. Wij adviseren u derhalve om de (te nemen) stappen die u maakt op dit terrein mee te nemen in het op te stellen plan van aanpak.

Uw interne beheersing blijft zich ontwikkelen, wij zien mogelijkheden tot verdere verbetering

In de afgelopen jaren heeft de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant veel tijd en energie geïnvesteerd in het opzetten en verbeteren van processen en interne controlemaatregelen. In de afgelopen jaren stuurde u hierbij vooral op de uitkomsten van de interne controle achteraf. Wij stelden vast dat de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controle in 2019 verder verbeterd is. Van veel (financiële) processen zijn procesbeschrijvingen aanwezig. Wij adviseren u uniformiteit in aan te brengen in deze procesbeschrijvingen.

Documentatie prestatielevering wordt niet afgedwongen door uw systemen

Het proces van inkopen en betalen bevat een (fraude)risico dat een inkoopfactuur wordt betaald, zonder dat hiervoor aan de veiligheidsregio een prestatie is geleverd. U heeft als interne beheersingsmaatregel in het proces opgenomen dat voor facturen groter dan € 5.000 een bewijs inzake prestatielevering toegevoegd dient te worden. In uw kadernotitie prestatielevering heeft u geregeld op basis waarvan een paraaf in het systeem gezet dient te worden inzake levering en welke documenten hierbij geüpload dienen te worden. Op basis van onze beoordeling van de VIC- werkzaamheden in het kader van prestatielevering constateren wij dat dat er verschillende malen niet de juiste documentatie inzake prestatielevering is bijgevoegd conform intern beleid.

Aandachtspunten interne controle rechtmatigheid aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheidscontrole is het onder meer van belang dat u tijdig vaststelt dat aanbestedingen overeenkomstig de geldende wet- en regelgeving zijn gedaan. De betrokkenheid van een inkoopadviseur, ten behoeve van het volgen van een juiste en tijdige aanbestedingsprocedure, wordt niet afgedwongen in uw primaire proces. Hierdoor bestaat in opzet het risico dat de (Europese) aanbestedingswet niet wordt nageleefd of dat aanbestedingen niet overeenkomstig uw eigen beleid plaatsvinden.

U zet zichtbaar stappen op het terrein van risicomanagement. Het onderkennen van frauderisico's, het beheersen hiervan en het zichtbaar laten aansluiten op de VIC is nog een punt van aandacht

Risico's op het gebied van IT

Op het gebied van beleid, rechten en bevoegdheden, wachtwoordbeleid, monitoring en rechten in het salarispakket zien wij verbeterpunten.

In uw bedrijfsvoering is risicomanagement een belangrijk thema. Ook uw gemeenschappelijke regeling wordt dagelijks geconfronteerd met interne en externe ontwikkelingen met kansen en bedreigingen. Daarbij is van cruciaal belang dat risico's met een grote kans en impact worden beheerst. De kaders voor risicomanagement en het beleid hieromtrent zijn in voorgaande jaren binnen uw organisatie geformaliseerd. De risico's zijn geïnventariseerd en er wordt verantwoording afgelegd in het jaarverslag (zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). Onderdeel van uw risicomanagement is het identificeren van frauderisico's.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur ziet erop toe dat het dagelijks bestuur adequate preventieve en repressieve beheersmaatregelen heeft ingesteld om het risico op fraude zoveel mogelijk te beperken.

Als uw accountant hebben wij de verantwoordelijkheid om het risico te beoordelen dat de jaarrekening als gevolg van fraude, onjuistheden of verduistering van activa, afwijkingen van materieel belang zou kunnen bevatten. Derhalve hebben wij als onderdeel van onze controle het dagelijks bestuur gevraagd het risico in te schatten dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude. Als onderdeel van onze controle hebben wij het bestuur ook verzocht inzicht te geven in de manier waarop het toezicht uitoefent op de door het dagelijks bestuur gevolgde frauderisicoanalyse en de manier waarop het dagelijks bestuur frauderisico's beheerst, inclusief eventuele risico's die samenhangen met corporate compliance, waaronder corruptievraagstukken. Tevens hebben wij verzocht om inzicht te geven hoe het algemeen bestuur grip houdt op het risico van directiefraude en/of andere onregelmatigheden op directieniveau.

Tijdens deze gesprekken heeft het dagelijks bestuur aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, alsook het belang van corporate compliance, en voorbeelden gegeven van de manier waarop het toezicht op de directie rond deze onderwerpen invult. De frauderisicoanalyse wordt jaarlijks geagendeerd bij de vergaderingen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Van de accountant wordt verder een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben hiertoe een eigen inschatting gemaakt van de frauderisico's, om daarmee ons een beeld te vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen. Wij gaan vervolgens na of deze maatregelen effectief zijn. Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, zullen wij dit communiceren met, afhankelijk van de aard (en omvang) van de fraude, de direct leidinggevende, het dagelijks bestuur en in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het algemeen bestuur.

Om te garanderen dat een risicoanalyse geen eenmalige exercitie wordt, is het belangrijk om deze cyclisch in te bedden in de organisatie. Het doel moet ook zijn om het risicobewustzijn van het management op het operationele niveau te vergroten. Daarom is het aan te raden om risico's en beheersmaatregelen een grotere plek te geven bij de gesprekken die vanuit het dagelijks bestuur worden gevoerd met het management. Om het gesprek over risico's actueel te houden, is het advies om de risicoanalyse periodiek te herhalen, bijvoorbeeld jaarlijks. In 2019 is de frauderisicoanalyse op de agenda gezet van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Dat is een prima aanpak.

Wij adviseren u verder de volgende stappen te ondernemen om het risicomangement verder te (blijven) ontwikkelen en te verbeteren, met name om inzicht te verkrijgen in de gelopen risico's. Laat onderkende frauderisico's integraal onderdeel uitmaken van uw risicomangement en actualiseer de opgestelde (fraude)risicoanalyse regelmatig (minimaal één keer per jaar) en deel de uitkomsten met het bestuur. Stel daarbij periodiek vast of de door u getroffen beheersmaatregelen (om de risico's te beheersen) nog werken. Het periodiek uitvoeren van interne controles op basis van een intern controleplan dat opgezet is vanuit de gesignaleerde (fraude)risico's, kan u hierbij ondersteunen.

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het dagelijks bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het dagelijks bestuur en de medewerkers van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur ontvangen

Wij hebben namens het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van

fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2019 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Bevestiging onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen het algemeen bestuur of de auditcommissie te raadplegen.

- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant of een bij de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

N.v.t.

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant in 2019 voldoende is gewaarborgd.

Controleverschillen

Overzicht van de controleverschillen:

Aard van de fouten en onzekerheden (x € 1.000)	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Fouten		
Geen resterende (materiële) getrouwheidsfouten en onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	n.v.t.	n.v.t.
<i>Rechtmatigheidsfout vanuit externe regels:</i>		
Geen resterende (materiële) rechtmatigheidsfouten en onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.
Totaal rechtmatigheidsfouten	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn.

Daarnaast is in de jaarrekening een aantal correcties doorgevoerd naar aanleiding van onze controle. Uw organisatie beschikt over een overzicht van deze correcties.

Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.